

O'SMIR YOSHDAGI MAKTAB O'QUVCHILARINING QADRIYATLAR VOSITASIDA TOLERANTLIK RUHIDA TARBIALASHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI

Parmanova Dilshoda Keldiyorova

Ilmiy rahbar: Zohidova S. R.

***Annotatsiya:** Maqolada o'smir yoshdagi o'quvchilarda qadriyatlar orqali tolerantlikni shakllantirishning innovatsion texnologiyalari tahlil qilinadi. Onlayn platformalar, simulyatsiya o'yinlari va audiovizual vositalardan foydalanish orqali tolerantlik tarbiyasini samarali tashkil etish yo'llari ko'rib chiqilgan. O'quvchilarni madaniy xilma-xillik va hurmat ruhida tarbiyalashning zamonaviy usullari haqida ma'lumot beriladi.*

***Kalit so'zlar:** tolerantlik, qadriyatlar, innovatsion texnologiyalar, o'smir yosh, onlayn platformalar, simulyatsiya o'yinlari, audiovizual vositalar, madaniy xilma-xillik, tarbiya.*

Kirish

Globalashuv jarayonida dunyo bo'ylab turli madaniyatlar, dinlar, etnik guruhlar bir-biri bilan yaqindan aloqada bo'lib bormoqda, bu esa jamiyatda o'zaro hurmat va tolerantlikni shakllantirish zaruratini kuchaytirmoqda. Ayniqsa, o'smir yoshdagi maktab o'quvchilarida bu fazilatlarni rivojlantirish muhim, chunki bu davr ularning dunyoqarashi shakllanadigan, shaxsiy va ijtimoiy qadriyatlari rivojlanuvchi davrdir. O'quvchilarda tenglik, hurmat, xilma-xillikka bag'rikenglik kabi qadriyatlarni shakllantirish orqali ularning kelajakdagi jamiyatda muvaffaqiyatli integratsiyasi ta'minlanadi. Shu bilan birga, bugungi kunda ta'lim jarayonida texnologiyalarni qo'llashning ahamiyati ortib bormoqda. Innovatsion texnologiyalar, xususan, onlayn o'quv platformalari, simulyatsiya va rolli o'yinlar, audiovizual vositalar yoshlar

orasida tolerantlikni tarbiyalashning samarali usuli sifatida ko‘rilmoqda. Ushbu texnologiyalar yordamida o‘quvchilar nafaqat nazariy bilimlarni o‘zlashtiradi, balki real hayotdagi vaziyatlarni simulyatsiya qilish orqali turli madaniyat va qadriyatlarni amaliy o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Mazkur maqolada tolerantlikning ahamiyati, uni qadriyatlar vositasida shakllantirish yo‘llari va zamonaviy texnologiyalar yordamida o‘smir yoshdagi o‘quvchilarda ushbu fazilatni rivojlantirish usullari ko‘rib chiqiladi.

Materiallar va usullar

Ushbu maqolada o‘smir yoshdagi maktab o‘quvchilarini qadriyatlar vositasida tolerantlik ruhida tarbiyalash uchun qo‘llanilgan innovatsion texnologiyalar va metodlar tahlil qilinadi. Tadqiqotda foydalanilgan asosiy materiallar va usullar quyidagilardan iborat:

Materiallar:

O‘quv dasturlari va elektron platformalar:

- Google Classroom, Zoom, va boshqa onlayn o‘quv platformalari o‘quvchilarni turli madaniyatlar bilan tanishtirish va ularni o‘zaro hamkorlikda ishlashga yo‘naltirish uchun qo‘llanildi.

- O‘quv materiallari sifatida tolerantlik va qadriyatlar mavzusidagi videolar, hujjatli filmlar, va xalqaro madaniy loyiha taqdimotlari ishlatilgan.

Audiovizual vositalar:

- O‘quvchilarga madaniy xilma-xillik va bag‘rikenglikni tushuntirish uchun ma’lumotli filmlar, qisqa videolar va taqdimotlar material sifatida tanlangan.

- Simulyatsiya o‘yinlari orqali o‘quvchilarga real vaziyatlarda o‘zaro hamkorlik va hurmat fazilatlarini bo‘yicha amaliy ko‘nikmalar berilgan.

Interaktiv materiallar:

- Madaniy xilma-xillikni aks ettiruvchi virtual sayohatlar, turli xalqlarning urf-odatlarini va an’analariga bag‘ishlangan o‘quv darslari.

Usullar:

Экспериментальный метод: Исследование экспериментальной части оценок учащихся на толерантность в воспитании в различных технологиях примененных в классе и их взаимодействие с традиционными методами исследования классов направлены на внедрение. Это позволяет инновационным методам исследования эффективности анализа.

Ролевые игры и симуляция: Оценок учащихся в группах, им предоставляются различные национальности и культуры в качестве ролей. Это позволяет учащимся решать проблемы взаимодействия и уважения друг к другу с помощью практических заданий.

Анкетирование и опросы: Оценки учащихся на толерантность исследовать и в них различные культурные ценности принимать участие для первоначального и окончательного опросов проведено. Эти анкеты помогают оценок учащихся изменений зафиксировать.

Интерактивные дискуссии: На каждом уроке, учащиеся в открытой дискуссии и дискуссии участвуют, им предоставляется различные культуры и ценностям относительно их взгляды анализировать. Дискуссии в процессе толерантности и уважения друг к другу новые знания приобретать.

Эти методы и материалы помогают осознать в оценок учащихся толерантность развивать для инновационных технологий эффективности определенных и исследование результаты оценивать.

Результаты и выводы

Исследование показывает, что инновационные технологии помогают осознать в оценок учащихся толерантность развивать эффективно и успешно использовать различные методы. Оценки учащихся в онлайн-платформах, симуляции игр и интерактивных заданий с помощью внедрения традиционных методов исследования при этом. Исследованием учащиеся взаимодействуют с традиционными методами исследования при этом. Исследованием учащиеся взаимодействуют с традиционными методами исследования при этом.

Экспериментальные результаты: Инновационные технологии примененные в классе оценок учащихся 80% от среднего уровня толерантности с помощью положительных изменений

ko'rsatdi, bu esa an'anaviy metodlarda tarbiya olgan sinf o'quvchilarida 50% atrofida qayd etilgan. O'quvchilar tomonidan berilgan so'rovlar va anketalar natijalari ko'rsatdi, simulyatsiya o'yinlari va rolli mashg'ulotlar o'quvchilarda turli madaniyatlar va qadriyatlarga nisbatan ochiq va tolerant munosabatni shakllantirishda muhim rol o'ynagan.

Muhokama:

Tadqiqot davomida innovatsion texnologiyalarning asosiy afzalliklari quyidagilar bo'ldi:

Interaktiv o'qitishning samaradorligi: Onlayn platformalar va simulyatsiya o'yinlari o'quvchilarning o'zaro muloqot va madaniy farqlarni amaliy o'rganish imkoniyatini yaratdi. Bu o'quvchilar orasida o'zaro hurmat va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam berdi.

Real hayotga yaqinlashgan o'qitish: Simulyatsiya o'yinlari va virtual guruh mashg'ulotlari o'quvchilarga real hayotda yuz beradigan vaziyatlarni ko'rsatish imkonini berdi, bu esa ularni madaniy xilma-xillikni qabul qilishga tayyorlashda katta ahamiyatga ega bo'ldi.

Raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi: Onlayn platformalarda xalqaro hamkorlikda olib borilgan loyihalar orqali o'quvchilar turli millat va madaniyatlar bilan bevosita aloqada bo'lishdi, bu esa ularning tolerantlik darajasini oshirishga yordam berdi.

Qiyinchiliklar:

Ba'zi o'quvchilar uchun onlayn platformalarga to'liq moslashish qiyin bo'ldi va texnologiyalarga bog'liq cheklovlar yuzaga keldi. Shu sababli, texnologiyalardan foydalanishning texnik tomonlarini yaxshilash zarurati mavjud.

Tolerantlikni shakllantirishning innovatsion texnologiyalarga asoslangan yondashuvlari bir nechta bosqichlarni talab qiladi, bu esa o'quvchilarning faol ishtiroki va o'qituvchilarning doimiy nazoratini ta'minlashni talab qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'smir yoshdagi o'quvchilarda tolerantlikni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarning samaradorligi yuqori. Ushbu yondashuv nafaqat o'quvchilarning madaniy qadriyatlarni qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi, balki ularning kelajakda jamiyatga integratsiyalashuvini ham osonlashtiradi. Shu bois, tolerantlikni shakllantirishda zamonaviy o'qitish metodlarini kengroq qo'llash tavsiya etiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maqolada o'smir yoshdagi maktab o'quvchilarini qadriyatlar asosida tolerantlik ruhida tarbiyalash uchun qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalarning samaradorligi tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, onlayn platformalar, simulyatsiya o'yinlari va audiovizual vositalar orqali o'quvchilarda turli madaniyat va qadriyatlarga nisbatan hurmat va bag'rikenglik fazilatlarini shakllantirish an'anaviy usullarga nisbatan samaraliroq ekan. Tolerantlikni shakllantirish jarayonida interaktiv va amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim berish o'quvchilar orasida madaniy xilma-xillikni qabul qilishni kuchaytiradi va ularni jamiyatga muvaffaqiyatli moslashishga tayyorlaydi. Biroq, texnologiyalarni samarali qo'llash uchun texnik vositalar va o'qituvchilar tomonidan doimiy nazorat talab etiladi. Kelgusida tolerantlikni rivojlantirish maqsadida ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalarni yanada kengroq joriy etish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Alimov. Z. (2020). Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llashning ahamiyati. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.
2. Xudoyberdiyev. A. (2019). O'smir yoshdagi o'quvchilarda tolerantlikni shakllantirishning pedagogik usullari. Toshkent: Ma'naviyat nashriyoti.

3. Karimov. M. (2021). Ta'limda interaktiv metodlardan foydalanishning samaradorligi. *Pedagogika fanlari jurnali*, 3(1), 45-55.
4. Rustamova. G. (2020). Madaniy xilma-xillik va bag'rikenglikni rivojlantirishning zamonaviy usullari. *O'zbekiston pedagogika ilmiy jurnali*, 4(2), 33-40.
5. Usmonova. S. (2018). Onlayn o'quv platformalari orqali o'quvchilarni tolerantlik ruhida tarbiyalash. Toshkent: Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari.
6. Xoliqov. A. (2022). Innovatsion texnologiyalar orqali bag'rikenglikni shakllantirish. *Ta'limda innovatsiyalar va texnologiyalar*, 6(4), 28-35.
7. Qodirova. M. (2019). Madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning roli. *Oliy ta'lim va tarbiya ilmiy jurnali*, 5(3), 66-72.
8. Rahimov. O. (2021). Tolerantlikni shakllantirishda o'quvchilarning madaniy qadriyatlarni o'rganishiga e'tibor qaratish. *Pedagogika va psixologiya jurnali*, 2(5), 15-22.